

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

SPECIÁLNÍ PŘÍLOHA

OBRANA A BEZPEČNOST

Zbrojaři navyšují investice

Evropští politici přitom řeší, jak trvale zvednout výdaje na obranu a zajistit dlouhodobě jejich stejnou úroveň.

Dezinformační válka

Považovat každou dezinformační aktivitu za dílo Ruska je velká chyba, říká plukovník Ivo Zelinka.

Zbrojení v Česku

Martin Ehl
martin.ehl@hn.cz

Zbrojaři mohutně investují do výroby, předvídatelnost objednávek je přitom malá

Ze žlábků zeleného stroje padá rychlostí 380 kusů za minutu přesně vytvarovaný kus olova. Každý takový polotovár je potom změněn a dále zpracován, aby se z něj nakonec stala součást náboje, které ve stovkách milionů kusů ročně vyvážejí z české muničky Sellier & Bellot do celého světa.

V této jediné hale je pět stejných strojů, které dohromady obsluhuje jeden člověk. A pak jsou to samozřejmě desítky dalších. Nově vyrobené náboje procházejí například kontrolou na strojích, které si zdejší technici sami navrhli a vyrobili a jejichž součástí jsou jemné lékařské váhy. Střely se na nich váží s přesností na 0,01 gramu. A to je pouze jeden ze čtrnácti měřených parametrů každého vyrobeného náboje. „Ideálně by zaměstnanec měl jen sedět a dohlížet na stroje. Pánové tady vstali jen proto, že vidí, že jsem tu s vámi,“ vtipkuje s novinářskou návštěvou v zádech ředitel muničky Radek Musil.

Tradiční továrna ve Vlašimi, která příští rok oslaví dvousté výročí založení, je jedním z příkladů úspěchů českého obranného průmyslu a zároveň toho, jak v dnešní době vzrostla potřeba mít co nejvíce výrobních závodů spojených s obranou země na území vlastního státu nebo blízkých spojenců.

Bezpečnost a spolehlivost dodávek začala být po dekádách globalizace velkým tématem znovu během pandemie covidu a ve vojenské oblasti se tato témata ještě zintenzivnila od vypuknutí ruské invaze na Ukrajinu. Téma se stalo také předmětem diskusí odborníků i laické veřejnosti na akcích, jako jsou Dny NATO na ostravském letišti v Mošnově, které se měly konat o nadcházejícím víkend, ale z důvodu aktuální povodňové situace byly zrušeny. Lidé mohou na podobných akcích sledovat jak ukázky letecké, tak pozemní techniky a vidět v akci třeba novinky, které si pořizuje česká armáda. Pro ni stoupl význam domácích dodavatelů, i když nejmodernější systémy, jako jsou například bojová letadla, kupuje česká armáda v zahraničí.

Firma Sellier & Bellot se loni stala součástí skupiny Colt CZ, jinými slovy producent ručních zbraní si koupil svého výrobce a dodavatele munice. Obě firmy zároveň připravují technologický transfer pro výrobu ručních zbraní a munice na Ukrajinu, což je ovšem citlivé téma, k němuž Radek Musil kromě konstatování tohoto faktu nechce nic dodávat. Lze ale usuzovat, že Ukrajinci dostanou nejspíš některé ze zde vyrobených strojů, které ve Vlašimi dělají na míru, nebo plány na jejich výrobu. Standardní model západní pomocí ukrajinskému vojenskému průmyslu je totiž předat know-how, případně i hotové technologie. Všechno ostatní si Ukrajinci dělají ve svých továrnách sami, jejich hlavním omezením je jen nedostatek financí. Západní firmy se většinou nechtějí angažovat ani jako investoři.

Stroje vyrábějící zbraně chybí

Pokud je spojení Colt CZ a Sellier & Bellot příkladem probíhající konsolidace evropských zbro-

Zbrojovky jsou tím, kdo na nynější velké poptávce vydělává, zatímco politici řeší, jak zvýšit obranné výdaje.

Stovky tanků typu Leopard 2A8. Rozbíhá se neoficiální soutěž, které české firmy a jak se zapojí do obří evropské zakázky na několik stovek tanků tohoto typu. Německý výrobce KNDS totiž bude hledat různé dodavatele. **Foto: Reuters**

jovek, které potřebují kvůli válce na Ukrajině a doplňování skladů evropských armád zvýšit výrobu, tak vývoj a výroba strojů pro vlastní potřebu je dalším rysem nové doby. Firmy potřebují investovat do nových kapacit, aby uspokojily vyšší poptávku. Na jedné straně si jejich majitelé stěžují, že stále nemají dostatek předvídatelných objednávek, které by jim pomohly naplánovat výrobu a investice. Na straně druhé ale při stavbě nových linek musí dlouhé měsíce až roky čekat na dodávky potřebných strojů.

Například zbrojovka STV Group, která ve svém závodě v Poličce staví druhou linku na výrobu velkorážové munice 155 milimetrů pro děla, se místo více než ročního čekání na novou šnekovačku, kterou se plní trhavina do těl střel, rozhodla pro vývoj a výrobu vlastního zařízení. Strojirenské a výrobní kapacity

na to má. Ulehčí jí to i plány na stavbu třetí podobné linky, které nyní dokončuje.

O dlouhých dodacích lhůtách nových strojů do muničních továren hovoří i manažeři velkých evropských firem, které nyní rozšiřují výrobu. Zároveň si podobně jako jejich čeští kolegové stěžují, že politici sice hovoří o potřebě větších zásob či nových zbraní, ale často zůstává jen u slov.

„Zbrojovka KNDS rychle rozšiřuje své průmyslové kapacity s využitím vlastních prostředků a na základě získaných nových pevných a rámcových smluv. Nicméně stále chybí jasná a závazná poptávka ve střednědobém a dlouhodobém horizontu,“ řekl v rozhovoru s Hospodářskými novinami Marcel Grisnigt, viceprezident německo-francouzské zbrojovky KNDS, která mimo jiné vyrábí tanky Leopard 2 nebo samohybné houfnice Caesar.

Nové české firmy vstupují na trh zbraní

Téma dlouhodobých objednávek a s nimi spojených investic se diskutovalo i na konferenci Globsec Forum v Praze na konci srpna mezi politiky, experty a zástupci zbrojovek. Evropa tu dohání třicet let nedostatečných investic.

Zároveň je jasné, že jsou to právě zbrojovky, kdo na nynější velké poptávce vydělává, zatímco politici řeší, jak zvýšit obranné výdaje a jejich výši udržet po delší dobu. K tomu se ještě přidávají nové technologie, které mění použití starých typů zbraní nebo vyžadují jejich zásadní úpravu.

mít exkluzivní možnost si osvojit novou technologii a věnovat se její údržbě či výcviku osádek.

Kupříkladu státní společnost LOM Praha tak připravuje výcvikové centrum pilotů nadzvukových letadel. Podle vyjádření tiskového oddělení Lockheed Martin půjde o modernizaci stávajícího výcvikového programu LOM Praha. „Nejde přímo o přípravu pilotů F-35. Jedná se o základní výcvik, kterým v tomto modernizovaném programu projdou. Ten je připraven pro modernější letadla jako třeba F-35,“ uvádí Lockheed Martin. Evropské země zatím mezi sebou tiše soutěží o to, kde vznikne evropské výcvikové centrum. Evropané totiž pořizují dohromady stovky nových strojů F-35 a jejich piloty bude potřeba někde vycvičit. Americké kapacity, kde výcvik dosud probíhal, jsou obsazené na dlouho dopředu.

Dohoda mezi Lockheed Martin a LOM Praha je jednou ze čtrnácti smluv o průmyslové spolupráci, kterou v rámci nákupu 24 bojových letounů páté generace české podniky s Američany domlouvají. Výrobci pozemní techniky se zase soustředili na nákup více než dvou stovek bojových vozů pěchoty CV90 od švédsko-britského výrobce BAE Hägglunds, do kterého by české firmy měly dodat nejméně čtyřicet procent hodnoty zakázky. Jak se to podařilo, bude ale vzhledem k tomu, že výrobní řetězec teprve vzniká, jasné až tak za dva roky.

Podobně už se v zákulisí řeší, kdo bude servisovat tanky Leopard 2A4, které česká armáda dostala od Německa za tanky věnované Ukra-

jině. A zároveň se rozbíhá neoficiální soutěž o to, které české firmy a jakým způsobem se budou podílet na chystané obří evropské zakázce, kterou bude objednávka celkem stovek nejnovějších typů tanku Leopard 2A8. Očekává se, že německý výrobce KNDS bude potřebovat pro celou dodávku víc dodavatelů.

Poprvé v historii evropského obranného průmyslu se totiž nejspíš podaří domluvit, že nejméně sedm států si objedná naprosto totožný typ stroje, což umožní jeho výrobu zlevnit a zrychlit. Obvyklé totiž dosud bylo objednat si série čítající maximálně desítky kusů s často velmi odlišnými technickými požadavky. Česko by mělo podle úvah ministerstva obrany podepsat dohodu o pořízení 77 nových tanků Leopard 2A8 do konce letošního roku s předpokládanou cenou 52,1 miliardy korun.

Financování armád

Johana Kofroňová
johana.kofronova@economia.cz

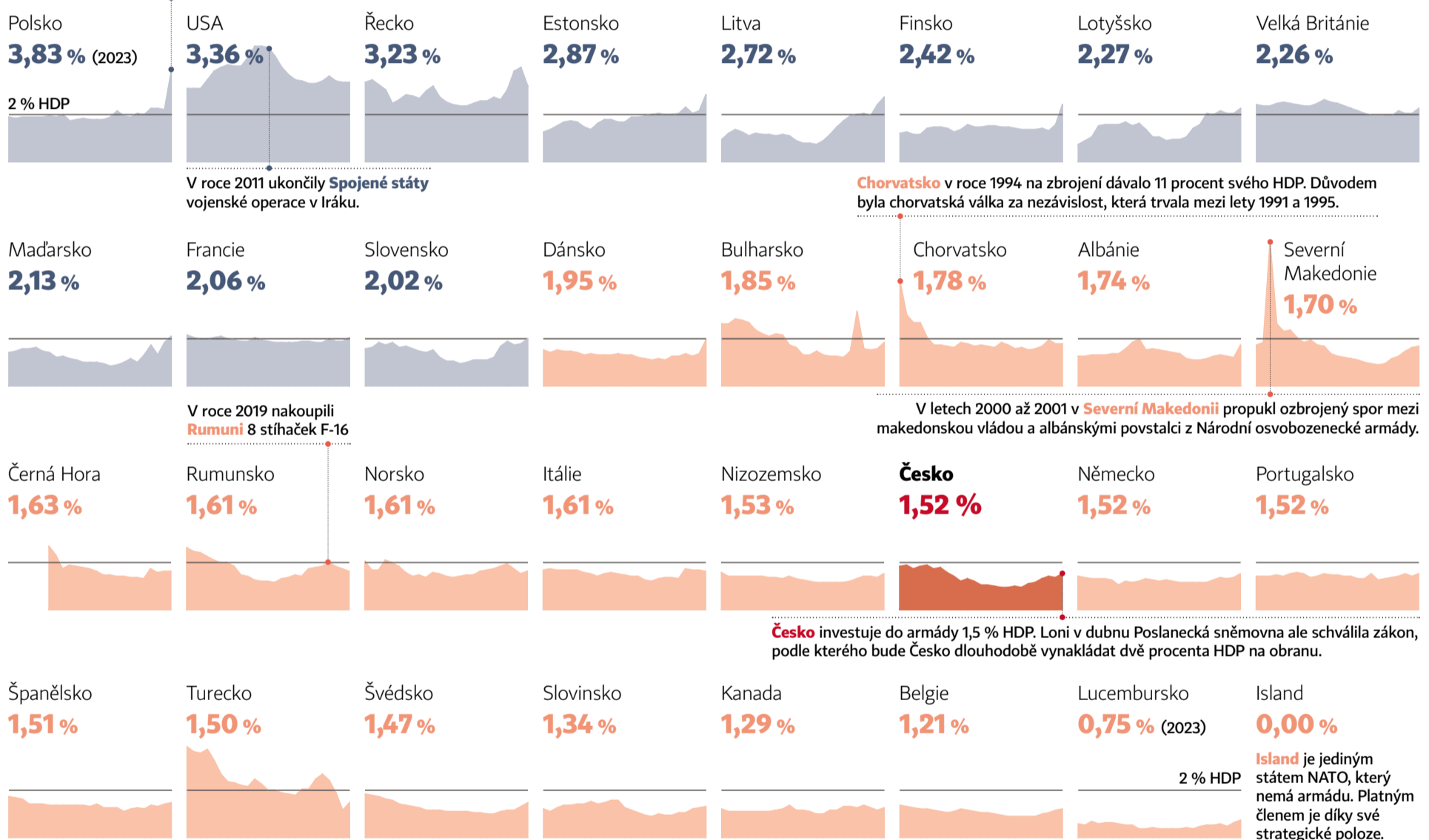
Proklikajte si všechna data na **HN.cz**

Jak se v NATO plní sliby

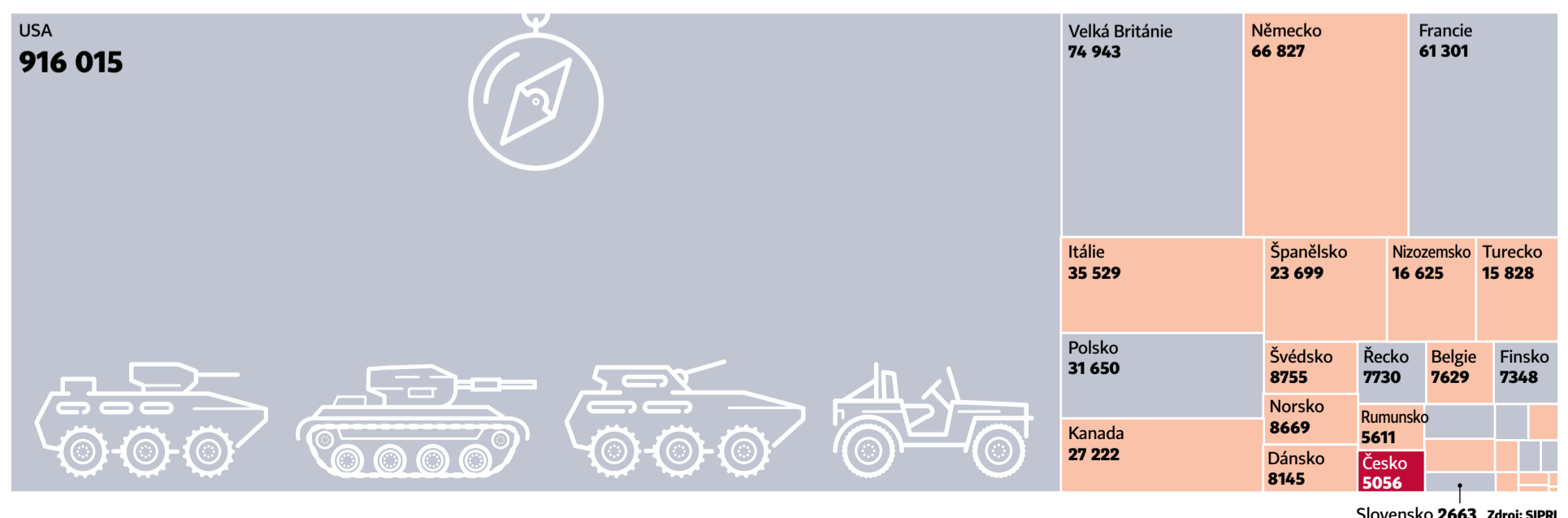
Lídři zemí NATO se před deseti lety dohodli, že vojenské rozpočty jednotlivých států dosáhnou nejpozději v roce 2024 dvou procent HDP. Důvodem byla ruská anexe Krymu a sílící nestabilita na Blízkém východě. Aktuální stav? Jenom 11 z 32 členských států této hranice podle posledních dostupných dat za loňský rok dosáhlo.

Výdaje na obranu v poměru k HDP (1999–2023, linka představuje hranici 2 % HDP)

Polsko se snaží k roku 2025 dosáhnout investic do armády ve výši 5 procent HDP. Důvodem jsou obavy z Ruska.

Výdaje na obranu v USD (v milionech USD, 2023)

• Rozhovor

Anežka Hesová
anezka.hesova@economia.cz

Varovat před dezinformací je účinnější než ji vyvracet, říká velitel útvaru informačního boje

Podle klíčového článku 5 Severoatlantické smlouvy je ozbrojený útok proti jednomu nebo několika členům aliance útokem proti všem a důvodem ke společné vojenské obraně. Aby k takové situaci nedošlo, snaží se Rusko v rámci probíhající války na Ukrajině oslabovat západní státy jinými než ozbrojenými prostředky. „Většina ruských operací vůči nám probíhá v jakési šedé zóně, těsně pod úrovní válečného konfliktu. Kládou důraz na propagandu, sabotáže, informační aktivity... a pokud tomu chceme čelit, musíme se logicky zaměřit na tuto doménu,“ říká plukovník Ivo Zelinka, který se vloni stal velitelem 91. skupiny informačního boje. Ta se specializuje na operace s cílem ovlivnit vůli protivníka nebo psychologicky působit na vybrané cílové skupiny ve prospěch Armády České republiky.

Na začátku letošního září zasáhla asi tisícovku českých škol vlna falešných varování před přítomností výbušnin v jejich budovách. Dá se taková událost považovat za součást informační války?

Tím bych si nebyl úplně jistý. Dokud není jasné, kdo za tím stojí a zda usiluje o nějaké kognitivní nebo behaviorální změny, tak bych to bral jako jednu z fám, které se ve společnosti šíří. Je velká chyba považovat každou dezinformační aktivitu za dílo Ruska. I tady bych byl opatrný.

Věnujete se v rámci informačního boje podobným případům?

Ano, řešíme i dezinformace, ale není to hlavní náplň naší práce. Zabýváme se jimi jen za předpokladu, že je v nich určitá míra nebezpečnosti, například jde o poplašnou zprávu, která by mohla způsobit paniku. Druhým kritériem je pak způsob, jakým se zpráva šíří. Většina nepřátelské propagandy typicky začíná na Telegramu a potom přes různé vrstvy pronikne do mainstreamových médií. Pokud dezinformace zůstane například v uzavřené facebookové skupině, kde neovlivňuje širokou populaci, tak není důvod na ni reagovat.

Kdy se naposledy stalo, že armáda musela nějakou dezinformací aktivně vyvracet?

Za poslední rok a půl mě napadá jediný případ, a to minulé léto, kdy probíhalo cvičení Odvodní řízení 2023, což je běžná praxe, kterou děláme každý rok. Jediný rozdíl byl v tom, že to vloni probíhalo ve všech krajích najednou a dezinformační scéně to bylo vyloženo tak, že se vlastně jedná o odvodny na ukrajinskou frontu. Samozřejmě šlo o nesmysl, ale protože dezinformace splňovaly obě zmíněná kritéria, tedy nebezpečnost i šíření přes mainstreamová média, museli jsme je řešit.

Od loňského roku jste velitelem 91. skupiny informačního boje, která zahrnuje pět stře-

bardování mostu, nejde jen o jeho zničení, které způsobí, že po něm pak nebudou moci jezdit tanky. Zahrnuje to také psychologickou práci s jednotkami, které jsou za tím mostem a nebudou se moci vrátit. My jim tam můžeme naházet nějaké letáky nebo pomoci tlampačů vysvětlit, jak se mají vzdát. Snažíme se přinutit nepřítele k tomu, aby nějak uvažoval a nějak se choval. Ideálně bez boje.

Na co se zaměřují ostatní střediska?

Středisko CIMIC má na starosti civilní vojenskou spolupráci. To jsou ti vojáci, kteří „rozdávali v Afghánistánu dětem pastelky“, ale působí samozřejmě i na českém území. Jejich úkolem je vytvořit na daném místě permisivní (takové, v němž panuje větší míra svobody a tolerance – pozn. red.) operační prostředí. Pak máme středisko informační podpory, to jsou vlastně vojenští zpravodajci, ale věnují se jen zpravodajství z otevřených zdrojů. Dalším je pak středisko podpory strategické komunikace, které působí na všech sociálních sítích armády a zároveň školí čelné představitele v komunikačních dovednostech. A nakonec je součástí našeho útvaru i skupina tvorby produktů, která se zabývá výrobou videí, fotografií a audia. Celé dohromady to pracuje jako dobře vyladěná marketingová agentura, jen to má samozřejmě jistá vojenská specifika.

Jaká platí v informačním boji etická pravidla? Kde jsou hranice strategické komunikace nebo psychologických operací, které se nesmí překročit?

Psychologické operace za míru nevedeme. Ty jsou typicky cílené na nepřátelskou sestavu. V míru pracujeme jen s informačními operace-

mi a to je vlastně něco jako marketingová kampaň. S tím, že každá operace prošla bojovým rozkazem, je schválená a má své opodstatnění v rámci strategické komunikace státu.

A jaké mantinely má komunikace s nepřítelem? Můžete v tomto kontextu šířit i zavádějící nebo nepravdivé informace?

V nepřátelské sestavě je to jiné. Ale je potřeba si uvědomit, že ten současný konflikt není symetrický. Obě strany si v komunikaci nemohou dovolit totéž, protože neriskují to samé. Rusko nemá žádnou kredibilitu, vlastní obyvatelstvo má zmasírované a může vlastně vypustit cokoli, neriskuje nic. Proto často zahlučuje mediální prostor lavinou nesmyslů, aby bylo hodně variant výkladu a lidé si nakonec řekli: „Kdo ví, jak to bylo.“ Zatímco my si takové chování dovolit nemůžeme, protože kredibilitu máme a chceme si ji udržet. Není to jen nějaký morální postoj, že nechceme lhát, je to naprosto utilitární rozhodnutí. Víme, že 70 procent našeho obyvatelstva Armádě České republiky důvěřuje. Nechceme ztratit tu výhodu, že nám lidé věří.

Jak se za poslední dva roky mění postoj Čechů k válce na Ukrajině?

Heroickou fází máme už dávno za sebou. To je to období, ve kterém lidé reagují na katastrofu tím, že odvážně pomáhají. Dnes už asi nikdo neubytovává uprchlíky z Ukrajiny na své soukromé chatě, protože jednak to nejde dělat donekonečna a jednak už stát vytvořil nějaká systémová řešení. V uplynulém roce měla podpora Ukrajiny klesající tendenci, což je po odeznění heroické fáze typické. To se ale v posledních měsících zastavilo a teď můžeme z dat agentury STEM opět vyčíst, že to jde nahoru.

~
Považovat každou dezinformační aktivitu za dílo Ruska je velká chyba.

Co za tou změnou podle vás stojí?

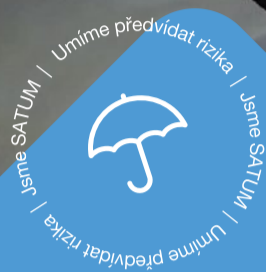
Důvodů je několik. Zhruba před půl rokem jsme na přítomnosti uprchlíků z Ukrajiny začali vydělávat víc, než do ní investujeme. Dnes už víme, že jsou to miliardy korun, které díky nim vyděláváme, což samozřejmě té veřejné percepci pomohlo. Výzkum také ukázal, že největší obavou z uprchlíků měly zpočátku ženy. Je to logické, protože z Ukrajiny k nám přicházely především ženy s dětmi a mohlo to vytvářet určité napětí na trhu práce. To se ale ve skutečnosti neprojevalo. Takže ta kombinace toho, že jsme to zvládli a že na tom teď benefitujeme, společně s dobrou strategickou komunikací ministerstva práce a sociálních věcí s ministerstvem vnitra nakonec způsobila pěknou českou úspěšnou story.

Na jaké scénáře nebo další možný vývoj války se aktuálně připravujete?

Především se snažíme, aby si české obyvatelstvo zvyšovalo svou odolnost. Pokud jde o armádu, tak v každé doméně – ať už pozemní, vzdušné nebo kognitivní – musí disponovat třemi dovednostmi: bránit se, útočit a získávat informace. My se logicky hlavně bráníme a získáváme informace, ale pracujeme i na té útočné schopnosti, za pár týdnů nás například čeká velké cvičení na psychologické operace.

Ivo Zelinka. Proslavil se jako výsadkář, krátce působil v roli mluvčího armády a od loňského června stojí v čele útvaru, který koordinuje vojenské informační operace. Foto: archiv Armády ČR

Váš partner v oblasti risk managementu a pojištění od roku 1997.

Jsme dlouholetým hrdým partnerem **Dnů NATO v Ostravě & Dny Vzdušných sil AČR.**

Podpora dění v našem regionu je pro nás nesmírně důležitá a vážíme si možnosti přispívat k jeho rozvoji. Věříme, že společně můžeme budovat bezpečnější a stabilnější prostředí pro všechny.

Již více než dvě desetiletí **pomáháme českým firmám a institucím zvládat rizika a chránit to nejcennější.**

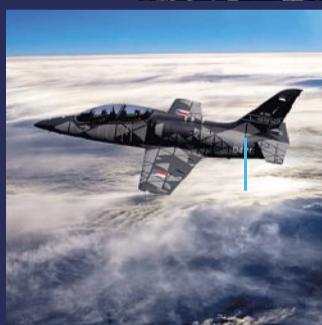
Jsme jednou z největších pojišťovacích makléřských společností v České republice s bohatými zkušenostmi napříč různými odvětvími, jako jsou:

- ✦ Průmysl a stavebnictví
- ✦ Zdravotnictví a farmacie
- ✦ Veřejný sektor
- ✦ Zemědělství, lesnictví a potravinářství
- ✦ Doprava, spedice a logistika
- ✦ Služby a profesní činnosti
- ✦ Osobní pojištění a e-commerce

Naše komplexní pojistné programy jsou navrženy tak, aby pokryly specifické potřeby každého sektoru. V oblasti pojištění vozidel a dopravních rizik patříme mezi nejvýznamnější brokery v republice. S námi získáte jistotu, že vaše podnikání bude vždy chráněno.

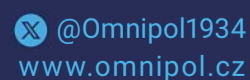
SATUM CZECH s.r.o. – Váš spolehlivý partner v oblasti risk managementu a pojištění.

HN063767

EXPERIENCE INNOVATION SOLUTIONS

- ŠPIČKOVÉ PRODUKTY PRO LETECKÝ A OBRANNÝ PRŮMYSL
- ZAMĚŘENÍ NA HI-TECH TECHNOLOGIE A VÝZKUM
- ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ SKUPINA S TĚMĚŘ 4 000 ZAMĚSTNANCI

HN063748

Dny NATO

Ján Chovanec

jan.chovanec@economia.cz

Dny NATO jsou letos zrušily povodně. Připomenout měly i 25. výročí vstupu do aliance

Na největší bezpečnostní show v Evropě Dny NATO v Ostravě & 15. Dny Vzdušných sil AČR měla Armáda ČR představit nejmodernější technologické přírůstky, které zařadila nebo brzy zařadí do své výzbroje. Výrazným tématem akce měly být také dvě výročí Severoatlantické aliance – 75 let od jejího založení a 25 let od přistoupení Česka do NATO.

Do areálu Letiště Leoše Janáčka v Ostravě, kde i letos 21. a 22. září měly proběhnout Dny NATO v Ostravě & 15. Dny Vzdušných sil AČR, míří každý rok více než 200 tisíc lidí. Akci pravidelně organizuje od roku 2001 ostravský spolek Jagello 2000. Ten letos musel kvůli aktuální povodňové situaci celou plánovanou akci zrušit. Avizované novinky návštěvníci tak nejspíše uvidí až příští rok.

Nový výcvikový letoun a špičkové vrtulníky

Teprve nedávno, v červnu, představila ve vzduchu česká společnost Aero při příležitosti uplynutí roku od počátku sériové výroby první letoun L-39NG určený pro Centrum leteckého výcviku Pardubice LOM Praha. Jsou to stroje, které mají sloužit k výcviku budoucích českých pilotů F-35. První letoun L-39NG měl být veřejnosti slavnostně představen právě během letošních Dnů NATO v Ostravě & Dnů Vzdušných sil AČR.

Celkem Aero dodá LOM Praha čtyři cvičné letouny L-39NG s možností rozšíření o další čtyři stroje. Součástí dodávky jsou nejen letouny, ale i výcvik pilotů, jehož teoretická část již byla v učebnách Aera zahájena.

Na Dnech NATO moderní techniku a akci pravidelně předvádějí nejenom letecké síly, ale i pěchota, Vojenská policie, celní správa, Červený kříž nebo technické jednotky spojené s ochranou civilního obyvatelstva.

„Jsem rád, že jsme mohli společnosti LOM Praha předvést letoun L-39NG přímo ve vzduchu, následovat bude oficiální předání letounu. Druhý stroj dodáme do konce tohoto roku a zbývající dva jsme připraveni dodat do poloviny příštího,“ komentuje tuto mimořádnou událost Viktor Sotona, prezident společnosti Aero Vodochohy. „Pilotní výcvik je primární úlohou L-39NG a dlouhodobě chceme nabídnout komplexní systém pro všechny fáze výcviku pilotů letounů čtvrté a páté generace,“ dodává Sotona.

Návštěvníci Dnů NATO v Ostravě & Dnů Vzdušných sil AČR se letos mohli těšit na představení nové techniky ve službách českých ozbrojených sil. Na statických i dynamických ukázkách se tak při výročí 75 let od založení a 25 let od vstupu Česka do Severoatlantické aliance měly projevit významné investice a navýšování výdajů na obranu z posledních let.

„Velmi mě těší, že budeme moci ukázat nové vrtulníky Venom a Viper systému H-1, které se zapojí do dynamické ukázky sedmé mechanizované brigády. Ve společné dynamické ukázce se poprvé ukáže pořízovaná technika pro těžkou brigádu, tank Leopard 2 a obrněné vozidlo CV-90. U expozic jednotlivých útva-

~
Německo je dlouhodobě nejvýznamnějším zahraničním účastníkem Dnů NATO a letošní partnerství toto posouvá na ještě vyšší úroveň.

rů si návštěvníci budou moci prohlédnout i další pořízovanou techniku včetně radaru MADR nebo dronů,“ sliboval si od letošních Dnů NATO generálmajor Petr Čepelka, velitel Vzdušných sil AČR.

V neobyčejném stylu se měl předvést český letoun JAS-39 Gripen pilotovaný kapitánem Ondřejem Špankem, jenž se kromě sólového vystoupení měl zapojit i do společné ukázky s českou akrobatickou skupinou Flying Bulls. Svě umění měl ukázat i mistr světa v letecké akrobacii Martin Šonka na letounu Z-142 z CLV Pardubice.

Německá, maďarská i slovenská účast

Ze zahraničních účastníků své zastoupení na Dnech NATO mělo nejvíce rozšířit Německo, které se stalo pro letošní ročník také speciálním partnerským státem. Tento status se měl promítnout do rozsáhlé účasti čtyř složek německých ozbrojených sil, stejně jako policie, celní správa, Červeného kříže či technických jednotek agentury THW určené k civilní ochraně. Na Dnech NATO v Ostravě & Dnech Vzdušných sil AČR mělo předvést Německo také široké spektrum prostředků svých pozemních sil, Vojenské policie či Spolkové agentury pro technickou pomoc. I přes pravidelně mimořádný rozsah německé prezentace tak mělo ukázat největší množství techniky za celou historii akce.

Pořadatel sliboval, že výjimečný bude rovněž počet dynamických ukázek. V tandemu s 42. mechanizovaným praporem AČR byla plánovaná ukázka bojového překonání překážek, které se měla zúčastnit dvojice bojo-

jednotky. Nad rámec toho se díky Německu poprvé na statické ukázce představí i alianční transportní a tankovací letoun A 330 MRTT, který bude též symbolizovat spolupráci v Severoatlantické alianci. O ní budou moci návštěvníci hovořit s českými členy posádky tohoto letounu. Počítáme i s rozsáhlou prezentací pozemní techniky, u ní budeme detaily ještě upřesňovat,“ plánoval Pavlačík. Letošní program ale kompletně zrušili povodně.

Německo též mělo být jedním ze států, jež na Dny NATO v Ostravě vyšlou víceúčelový bojový letoun Eurofighter.

Na minulých ročnících další sousední stát Maďarsko pravidelně nabízel divákům letovou prezentaci JAS 39 Gripen, jež několikrát získala cenu primátora za nejlepší letovou ukázkou. Pro tento rok se však rozhodlo pro změnu, a tak mělo představit víceúčelový vrtulník H225M z 86. vrtulníkového křídla. Návštěvníci akce tak měli moci poprvé v Mošnově spatřit transportní vrtulník H225M maďarského letectva. „Maďarské letectvo se představí již po patnácté a jsme rádi, že opět odprezentují něco zcela nového,“ pochvaloval si před akcí Zbyněk Pavlačík, předseda Jagello 2000. „Rozšiřuje se tím též počet zajímavých premiér na naší akci.“

Mezi účastníky nemělo letos chybět ani slovenské letectvo. Na statické ukázce plánoval východní soused předvést cvičný letoun L 39 Albatros, transportní C 27J Spartan a vrtulník UH 60M Black Hawk. Ten měl nabídnout i oblíbenou dynamickou ukázkou. Zatímco letová prezentace jednoho z neznámějších vojenských vrtulníků

Účastníci letošních Dnů NATO se mohou těšit také na prezentaci technických novinek české armády. Předvedou se nové vrtulníky Venom a Viper systému H-1, které se zapojí do dynamické ukázky sedmé mechanizované brigády. Foto: natodays.cz

Dny NATO v Ostravě & Dny Vzdušných sil AČR

- Akce je vzhledem k aktuální povodňové situaci zrušena!
- Letiště Leoše Janáčka v Ostravě
- Největší bezpečnostní přehlídka v Evropě
- Organizuje spolek Jagello 2000.
- Akce je určena široké veřejnosti.
- Na Dnech NATO moderní techniku a akci pravidelně předvádějí nejenom letecké síly, ale i pěchota, Vojenská policie, celní správa, Červený kříž nebo technické jednotky spojené s ochranou civilního obyvatelstva.
- Veřejnost má na akci bezplatný vstup.

vých vozidel pěchoty Pandur II 8X8 a Puma za pomoci mostního vozidla Leguan. Sólově také měla vystoupit německá Vojenská policie s důrazným zadržením podezřelé osoby s využitím služebních psů a lehkého obrněného vozidla ENOK. Vrcholem letošního německé demonstrace měla být dynamická a statická ukázka vzácného bitevního vrtulníku Tiger.

„Německo je dlouhodobě nejvýznamnějším zahraničním účastníkem Dnů NATO a letošní plánované partnerství toto posouvá ještě na vyšší úroveň,“ oceňuje Zbyněk Pavlačík, předseda spolku Jagello 2000, hlavního organizátora akce. „Očekáváme představení 11 německých letounů včetně premiérových účastí, mezi nimi transportního stroje C 130 Hercules ze společné německo francouzské

UH 60M Black Hawk měla být na mošnovském letišti k vidění již čtvrtým rokem v řadě, cvičný letoun L 39 Albatros se měl představit po osmi a C 27J Spartan po pěti letech.

Ve vzduchu své síly mělo ukázat i Rakousko, Španělsko a Velká Británie. „Toto je na leteckých show velmi výjimečné setkání, díky němuž se můžeme těšit na různá pojetí pilotáže tohoto letounu, který je symbolem spolupráce evropského leteckého průmyslu,“ komentoval netradiční konstelaci Pavlačík.

Na návštěvníky tak během nadcházející víkendové akce mělo čekat více než 80 ukázek a přes 19 hodin programu a areál napěchovaný expozicemi. Celkem přitom na mošnovské letišti mělo dorazit přes 60 letadel a technika z více než 14 zemí.

Aero táhne český letecký průmysl k růstu

Z českého leteckého průmyslu přicházejí pozitivní zprávy. AERO Vodochody AEROSPACE jako největší domácí letecký výrobce táhne kupředu celé tuzemské odvětví zaměstnávající přes 10 tisíc lidí. Letouny L-39NG doletěly k prvnímu zákazníkovi do Vietnamu, kde již plně slouží u vietnamského letectva. Chystá se slavnostní představení cvičného letounu pro LOM Praha v rámci Dnů NATO 2024. Navyšuje se poptávka po výrobě leteckých komponent od předních světových firem Airbus a Embraer. Pevným pilířem jsou pro Aero rovněž generální opravy a modernizace starších letounů L-39 Albatros.

Aero se zaměřuje na vývoj, výrobu, údržbu a modernizaci vojenských a civilních letadel. Aero, které je největším leteckým výrobcem v Česku a jedním z nejstarších leteckých výrobců na světě, v roce 2024 oslavuje 105. výročí od svého založení.

„Jsme svědky oživení leteckého průmyslu nejen v Aero Vodochody, ale napříč celým odvětvím. Díky obnovení výroby proudových letounů a celkovému rozhybání firmy se nám podařilo navýšit objednávky i u civilních programů. Po mém nástupu jsme firmu stabilizovali, restrukturalizovali a zaměřili se na optimalizaci nákladů. Zrušili jsme ztrátové programy a přejednali podmínky u těch perspektivních. Dnes je Aero finančně silnější a plně připravené využít všechny příležitosti k dalšímu růstu a úspěchu,“ shrnuje poslední období Viktor Sotona, CEO a předseda představenstva Aero.

České letectvo získá L-39NG do konce roku

Po 10 letech od oznámení vývoje nového cvičného letounu L-39NG je před českým proudovým letadlem další významný milník – předání letounu Aero L-39NG společnosti LOM Praha. „Velmi se těším na jeho slavnostní představení během Dnů NATO, následovat bude jeho oficiální předání. Druhý stroj dodáme do konce tohoto roku a zbývající dva jsme připraveni dodat do poloviny příštího roku. LOM Praha má dle kontraktu možnost využít opcí na nákup dalších čtyř letounů, které by zajistily dostatečnou kapacitu pro výcvik pilotů nejen Vzdušných sil České republiky, ale též pro program NATO Flight Training Europe,“ uvádí Viktor Sotona.

Prvotní úlohou L-39NG je pilotní výcvik. Aero chce dlouhodobě nabídnout komplexní systém pro všechny fáze výcviku pilotů letounů 4. a 5. generace. K tomu je potřeba mimo výkonného stroje také plnohodnotný pozemní výcvikový systém propojený s integrovaným virtuálním výcvikovým systémem

na palubě letadla. Takové propojení výrazně zvýší hodnotu výcviku. V Česku bude letouny L-39NG využívat Centrum leteckého výcviku Pardubice pro výcvik pilotů české armády. V učebnách Aero již byla zahájena teoretická část výcviku.

Sériová výroba L-39NG začala v květnu 2023. V současnosti se na výrobě podílí asi 600 subdodavatelů, z toho 400 společností pochází z Česka. Začátkem letošního roku Aero dosáhlo požadovaného měsíčního tempa výroby jednoho letadla měsíčně. To je pozitivní progres, protože to umožňuje splnit harmonogramy stanovené zákazníky. Zároveň společnost navýšila výrobu klíčových leteckých konstrukcí u civilních programů.

Vietnamské vzdušné síly finálně převzaly L-39NG

Vietnam jako první zákazník úspěšně absolvoval takzvaný Site Acceptance Test (SAT) u cvičných letounů L-39NG. Prvních šest strojů z celkových dvanácti prošlo finálním převzetím vietnamskými vzdušnými silami, což zahrnovalo kompletní montáž, důkladné ověření všech funkcí a zálet, který provedl tovární pilot přímo na místě. Letouny byly dodány ve spolupráci se společností Omnipol, která je jedním z akcionářů. Podle Viktora Sotony proběhla finální kompletace i zálet letounů na výbornou. „Jsem nesmírně rád, že naše letouny L-39NG jsou nyní plně připraveny sloužit jako výcviková platforma pro trénink stíhacích pilotů a současně jako taktická platforma schopná plnit širokou škálu misí vietnamského letectva. Věřím, že budou úspěšně sloužit alespoň 40 let jako jejich předchůdce z Aera. Velkou výhodou moderní platformy NG je připravenost podpořit vietnamské letectvo i v případě přechodu na západní stroje.“

Dodávka hotových letounů L-39NG zahrnuje několik fází, přičemž po úspěšném Factory Acceptance Testu (FAT) ve výrobním závodě Aero jsou letouny rozebrány a dopraveny na místo určení. Zde probíhá SAT, který potvrzuje, že je letoun

Dodání letounů domácímu státnímu podniku LOM Praha je pro nás klíčové, říká CEO Viktor Sotona.

Foto: Aero Vodochody

správně sestaven, plní zadané parametry zákazníka a je plně připraven k provozu.

Společnost Aero získala v roce 2024 rovněž oficiální oprávnění k vývoji, výrobě, údržbě a opravám maďarských státem registrovaných letadel, včetně letounů L-39NG, které Aero dodá tamním vzdušným silám. Aero je tak plně připraveno podpořit maďarské letectvo v procesu certifikace verze L-39NG.T1 a v rozvoji další vzájemné spolupráce. Viktor Sotona zdůrazňuje důležitost získaného oprávnění: „Je to pro nás klíčový krok a potvrzení naší kvality a důvěryhodnosti v Maďarsku, které bude dosavadním největším uživatelem západní výcvikové verze T1.“

Letošní rok přinesl navíc podpis memoranda české společnosti AERO Vodochody AEROSPACE a švédské společnosti Saab. Cílem je společná práce na prozkoumání možností adaptace letounů L-39NG pro potřeby maďarského letectva, které jako páteří letouny používá JAS-39 Gripen.

Zvýšení výroby pro Airbus a Embraer

Společnost Aero ohlásila rozšíření spolupráce s brazilskou firmou Embraer a evropským Airbusem. Produkce pro Embraer se během šesti let zvýší na čtyřnásobek, zatímco výroba náběžných hran pro Airbus se během tří let více než ztrojnásobí. „Vládní nákup letounů Embraer C-390 je velkou příležitostí pro český letecký průmysl a oba hlavní civilní programy jsou skvělými příklady funkční dlouholeté průmyslové spolupráce, kde se díky důvěře zákazníka daří výrazně navýšovat objem. Programy Aerostructures se tak stávají strategicky významným pilířem příjmů Aero vedle výroby L-39NG,“ popisuje Viktor Sotona.

Aero dodává Embraeru náběžné hrany křidel, dveře, nákladní rampy a části trupu pro transportní letoun C-390. Zatímco letos Aero vyrobí 4,5 sady, v roce 2025 to bude sedm sad a do roku 2030 se produkce zvýší na deset sad. Výroba náběžných hran pro Airbus 220 se každoročně zvyšuje přibližně o 30 párů. Aero plánuje do roku 2026 dosáhnout výroby 160 párů, což je trojnásobek oproti roku 2023. Aby Aero zvládlo rostoucí objem výroby, potřebovalo přijmout na osm desítek nových zaměstnanců. Český trh práce trpí nedostatkem pracovníků, proto se Aero rozhodlo hledat řešení v zahraničí. Nakonec se podařilo najít 78 pracovníků z Filipín, kteří se stali kmenovými zaměstnanci českého výrobce letadel.

Zvyšování mezd zaměstnanců

Aero nabízí svým zákazníkům také podporu během celého životního cyklu legendárního cvičného letounu L-39. Nedávno byl předán bulharskému ministerstvu obrany druhý modernizovaný letoun L-39 Albatros. Aero nezapomíná na starší zákazníky a uživatele letounů L-39, kteří se nacházejí především ve střední a východní Evropě, Africe a Asii. Ti jsou na platformě závislí již více než 40 let, takže se jim Aero snaží poskytovat i nadále kvalitní a efektivní služby.

Společnost Aero rovněž spolupracuje s vysokými školami a institucemi na výzkumu a vývoji, například v Brně otevřelo vlastní centrum zaměřené na avioniku pro letoun L-39NG. Aero zaměstnává ve Vodochodech téměř 1800 lidí a nepřímo tisíce dalších z dodavatelského řetězce. Na základě nové kolektivní smlouvy pro rok 2024 zvýšilo mzdy o pět procent a zvedlo prémie u dělnických profesí na 15 procent. „Naším cílem je nejen posilovat výrobu, ale také zlepšovat podmínky pro zaměstnance,“ uzavírá Viktor Sotona.

Letoun Aero L-39NG bude předán společnosti LOM Praha během Dnů NATO. První úlohou L-39NG je pilotní výcvik. Společnost Aero chce také nabídnout komplexní systém výcviku pro piloty letounů 4. a 5. generace. Foto: Aero

CSG masivně investuje do rozvoje obranného průmyslu

Za účasti ministra obrany Slovenské republiky byla v srpnu slavnostně otevřena nová linka na plnění munice ve společnosti VOP Nováky. Investice přesahující 10 milionů eur je jen jedním dílkem z mozaiky rozsáhlých investičních aktivit skupiny Czechoslovak Group, jež vedou k tolik potřebnému navýšení výrobních kapacit obranného průmyslu.

Navýšování výrobní kapacity i přijímání nových zaměstnanců. Skupina Czechoslovak Group investuje do výrobních zařízení na Slovensku i v zahraničí. Na snímku řídicí jednotka nové plnicí linky ve VOP Nováky. Foto: CSG

Společnost VOP Nováky patří do slovenské větve skupiny Czechoslovak Group od roku 2013. Za tu dobu se z dodavatele munice pro slovenskou armádu vypracovala ve výrobce, který své produkty dodává do 70 zemí světa a domácí zakázky naplňují jen minimální podíl z celkových tržeb.

Investice do nové výrobní linky na plnění munice od 81 do 122 milimetrů není zdaleka první. Celkově již skupina českého podnikatele Michala Strnada proinvestovala od roku 2013 ve VOP Nováky více než 25 milionů eur, tedy 625 milionů korun. Za tyto prostředky byla pořízena mimo jiné nová automatická robotizovaná výrobní linka, zařízení na výrobu cvičné munice či fyzikálně-chemická laboratoř, protože společnost se kromě výroby věnuje též výzkumu a vývoji.

Nová plnicí linka s automatickým podáváním ve VOP Nováky, nazývaná též šnekovačka, je důležitou součástí výrobního programu společnosti, jež patří k předním a strategicky významným výrobcům velkorážové munice. Doplnuje a rozšiřuje výrobní schopnosti společnosti. V první etapě budou linku ve VOP využívat na výrobu 122- a 120milimetrové munice pro tanky a minomety.

Ruku v ruce s investicemi a navýšováním výrobní kapacity dochází také k růstu počtu zaměstnanců ve společnosti, který bude dle plánů a nasmlouvaných zakázek pokračovat. Spo-

Skupina CSG

- Globální průmyslová a technologická skupina CSG, jejímž majitelem je český podnikatel Michal Strnad, má klíčové výrobní závody v České republice, na Slovensku, ve Španělsku, Itálii, Indii, Velké Británii a USA a své výrobky vyvážá do celého světa. CSG kontinuálně investuje do rozvoje svých společností a zároveň expanduje ve svých klíčových oblastech.
- Do skupiny patří například česká automobilka Tatra Trucks, významný světový výrobce malorážové munice Focchi nebo český výrobce radarů Eldis.
- Ve společnostech začleněných do skupiny CSG a v propojených společnostech pracuje více než 10 tisíc zaměstnanců. V roce 2023 dosáhly konsolidované tržby skupiny 1,73 miliardy eur. Hlavními průmyslovými odvětvími CSG jsou strojírenství, automobilový průmysl, železnice, letecký průmysl, obrana a výroba malorážové munice.
- Díky silné proexportní orientaci lze produkty CSG nalézt na všech kontinentech.

lečnost VOP Nováky díky svému růstu přispěla k ekonomické transformaci Horní Nitry, kde došlo k útlumu důlního průmyslu. Deset procent jejích zaměstnanců jsou bývalí horníci z tamních uhelných dolů.

Navýšování produkce na Slovensku i v zahraničí

Společnost VOP Nováky je součástí MSM Group, slovenské větve skupiny Czechoslovak Group, a stejně jako další společnosti je součástí divize CSG Defence. A právě v oblasti výroby munice, jež je doménou MSM Group, dochází k největším investicím v rámci celé skupiny CSG. Tyto investice mají za cíl dosáhnout navýšení produkce, týkají se ale také transferu technologií a know-how do zahraničí.

V současné době realizuje MSM Group investice do výroby v celkovém objemu dva a půl miliardy korun, v příštích třech letech plánuje investice ve výši dalších pěti miliard korun, z toho dvě miliardy korun v Řecku, kde investuje do modernizace a navýšení výrobních kapacit tamního producenta munice.

Na Slovensku je pro MSM Group důležité, aby byla co nejvíce soběstačná při výrobě munice. Její výrobu velmi ovlivňuje dodávka surovin. Kvůli přetrvávajícímu konfliktu na Ukrajině a obrovské poptávce je dodavatelský řetězec velmi napjatý. MSM Group proto investuje a realizuje projekty, které jsou spojené s navýšením výrobních kapacit.

Společnost aktuálně na Slovensku dokončuje investice z předchozích let. Jde o rozšíření výroby v závodě firmy ZVS Holding ve Snině a v Dubnici nad Váhom. ZVS Holding se zaměřuje zejména na produkci velkorážové a středorážové munice pro tanky, děla a raketomety i na výrobu minometných střel. Společnost ZVS Holding navíc v letošním roce plánuje navýšit počet zaměstnanců ze 486 na 700. Stává se tak jedním z největších zaměstnavatelů v regionu. Nábor dalších pracovníků se plánuje i v roce 2025.

Prodloužení životnosti munice

Nedostatek munice na trhu pomáhá částečně řešit také prodloužení životnosti skladových zásob. Také této oblasti se MSM Group intenzivně věnuje. Již zmíněná společnost VOP Nováky disponuje technologií a know-how, jež umožňuje prodloužení životnosti velkokalibrové munice.

„Technické prodloužení životnosti představuje unikátní řešení, jak zvýšit použitelnost a bezpečnost také starší skladované munice a navýšit tak možnost produkce,“ říká Zuzana Helbichová, generální ředitelka a předsedkyně představenstva VOP Nováky. Společnost disponuje dlouholetými zkušenostmi a know-how v oblasti revidování staré munice.

Ve VOP Nováky dokážou měsíčně zrevidovat až 18 tisíc kusů munice. Pracovníci ji rozeberou, vyčistí, vymění strategické komponenty a následně provedou fyzikální a chemické zkoušky. Životnost munice, která by jinak zcela ztratila hodnotu, se tímto procesem prodlouží o pět let.

Řešení společnosti VOP Nováky zaujali i zástupce Evropské unie, kteří hledají způsoby, jak co nejefektivněji podpořit, zrychlit a navýšit kapacity výroby munice. Technické prodloužení munice už oslovilo další evropské země, které se o know-how ze Slovenska zajímají. Kromě pomoci bráncí se Ukrajině přispívá ke zvýšení bezpečnosti všech zemí v Evropě.

Investice do výroby pozemní techniky

Kromě společností MSM Group masivně investují také společnosti z divize CSG Defence, které se primárně věnují vývoji a výrobě pozemní techniky. Kopřivnická společnost Tatra Defence Vehicle (TDV), která se zabývá výrobou například obrněných vozidel Pandur a TITUS, ale také vyvinula a vyrábí pancéřované kabiny pro vozy Tatra s vysokou úrovní balistické ochrany, investuje více než 20 milionů korun do rozšíření lakovny, vybavení nebo rozšíření skladu. Přínosem investice je mimo jiné modernizace technologie, zvýšení efektivity nebo vyhovění legislativním požadavkům.

Společnost Excalibur Army, která se věnuje například výrobě samohybných houfnic, různých typů ženijních vozidel, ale také modernizaci tanků, dokončí letos v prosinci novou výrobní halu s administrativním zázemím ve Šternberku na Olomoucku. Do provozu bude uvedena začátkem roku 2025. V souvislosti s tím firma počítá s navýšením až o 200 zaměstnanců ve výrobě i administrativě.

„Zvýšená poptávka a objem podepsaných smluv plně vytěží naše kapacity, které se snažíme v návaznosti na zaslíbené plnění dále navýšovat. Výrobní kapacity společnosti rozšiřujeme ve stávajících prostorách ve výrobním areálu v Přelouči. V areálu Šternberk je v plném proudu výstavba nové montážní haly a administrativního zázemí,“ uvádí výkonný ředitel Excalibur Army Zdeněk Novobilský.